

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVO ODJELJENJE

PREDMET VUJOVIĆ I LIPA D.O.O. protiv CRNE GORE (br. 2)
(Predstavka br. 43050/22)

PRESUDA

Član 6 stav 1 (građanski) • Pravično suđenje • Ponovljeno odbijanje Apelacionog suda da postupi u skladu sa rješenjima Ustavnog suda u vezi sa pogrešnim pokretanjem stečajnog postupka u odnosu na privredno društvo podnosioca predstavke • Analiza Ustavnog suda sveobuhvatna i uvjerljiva • Odluke Apelacionog suda četiri puta nedovoljno obrazložene i proizvoljne

Član 6 stav 1 (građanski) • Razumno vrijeme • Prekomjerna dužina trajanja postupka • Ukupna dužina trajanja postupka izazvana je kumulativnim učinkom nepoštovanja odluka Ustavnog suda od strane Apelacionog suda, protivno domaćem pravu

Član 1 Protokola br. 1 • Mirno uživanje imovine • Prodaja većine imovine privrednog društva podnosioca predstavke kao rezultat pokretanja stečajnog postupka i potvrđivanja takve odluke od strane Apelacionog suda • Podnosiocima predstavke nije pružena razumna mogućnost da podnesu svoje zahtjeve domaćim nadležnim organima kako bi djelotvorno osporili sporno miješanje • Dužina postupka je direktno uticala na njihova prava zagarantovana članom 1 Protokola br. 1 • Kašnjenje je nametnulo prekomjerni individualni teret podnosiocima predstavke • Narušena pravična ravnoteža između suprotstavljenih interesa • Neispunjavanje pozitivne obaveze države da uspostavi odgovarajući forum koji bi omogućio podnosiocima predstavke djelotvorno ostvarivanje njihovih prava

Pripremio Registar. Ne obavezuje Sud.

STRAZBUR

27. novembar 2025. godine

Ova presuda će postati pravosnažna pod okolnostima navedenim u članu 44 stav 2 Konvencije. Može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Vujović i Lipa D.O.O. protiv Crne Gore (br. 2),

Evropski sud za ljudska prava (Prvo Odjeljenje), na zasijedanju Vijeća u sastavu:

Erik Wennerström, *predsjednik*,
Ivana Jelić,
Raffaele Sabato,
Frédéric Krenc,
Davor Derenčinović,
Artūrs Kučs,
Anna Adamska-Gallant, *sudije*,

i Ilse Freiwirth, *registrar Odjeljenja*,

Uzimajući u obzir:

predstavku (br. 43050/22) koju su protiv Crne Gore, na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“) 13. avgusta 2022. godine Sudu podnijeli crnogorski državljanin g-din Milorad Vujović („podnosilac predstavke“), i društvo sa ograničenom odgovornošću registrovano u Crnoj Gori, Lipa D.O.O. („privredno društvo podnosilac predstavke“);

odluku da obavijesti Vladu Crne Gore („Vlada“) o pritužbama koje se odnose na prava podnosioca predstavke na pravično suđenje na osnovu člana 6 Konvencije i navodno nezakonito miješanje u njihovo pravo na mirno uživanje njihove imovine na osnovu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju i da ostatak predstavke proglasi neprihvatljivim;

izjašnjenja stranaka;

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost 4. novembra 2025. godine,

donosi sljedeću presudu, koja je usvojena toga dana:

UVOD

1. Predstavka se odnosi na pravičnost i dužinu trajanja stečajnog postupka u odnosu na podnosioca predstavke i privredno društvo podnosioca predstavke na osnovu člana 6 Konvencije i navodno nezakonito miješanje u prava podnosioca predstavke na mirno uživanje njihove imovine na osnovu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

ČINJENICE

2. Podnosilac predstavke je rođen 1956. godine i živi u Cetinju. Privredno društvo podnosilac predstavke je osnovano u Cetinju 2002. godine. Podnosilac predstavke je osnivač, jedini vlasnik i izvršni direktor privrednog društva podnosioca predstavke. Podnosioc predstavke je zastupao g-din B. Radović, advokat iz Cetinja.

3. Vladu je zastupala njena zastupnica, g-đa K. Peković.

4. Činjenice predmeta mogu biti sumirane kako slijedi.

I. STEČAJNI POSTUPAK NAD PRIVREDNIM DRUŠTVOM PODNOŠIOCEM PREDSTAVKE

5. Dana 27. decembra 2013. godine Privredni sud u Podgorici otvorio je stečajni postupak nad privrednim društvom podnosiocem predstavke na predlog razlučnog povjerioca (vidjeti stav 41 dolje) X (privredno društvo).

6. Dana 23. januara 2014. godine privredno društvo podnosilac predstavke je uložilo žalbu protiv te odluke tvrdeći, u suštini, da X nije imao procesnu legitimaciju da predloži otvaranje stečajnog postupka jer je bio razlučni povjerilac. Pozvao se, *inter alia*, na članove 49(1), 50(1) i 53(4) Zakona o stečaju (vidjeti stavove 39-41 dolje).

7. Dana 18. marta 2014. godine Apelacioni sud u Podgorici je odbacio žalbu privrednog društva podnosioca predstavke. Kao rezultat toga, stečajni postupak nad privrednim društvom podnosiocem predstavke je nastavljen.

8. Dana 23. jula 2014. godine Ustavni sud je odbacio ustavnu žalbu koju su podnijeli podnosioci predstavke.

9. Dana 14. aprila 2015. godine podnosioci predstavke su podnijeli predstavku Sudu pritužujući se da je Apelacioni sud odbio da ispita njihove žalbe u meritumu. Nakon što je ovaj Sud utvrdio povredu člana 6 zbog nedostatka pristupa sudu (vidjeti *Vujović i Lipa D.O.O. protiv Crne Gore*, br. 18912/15, stavovi 41-44, 20. februar 2018. godine), podnosilac predstavke je, 1. oktobra 2018. godine, tražio ponovno pokretanje domaćeg postupka u odnosu na procesnu legitimaciju X da traži otvaranje stečajnog postupka.

10. Dana 29. novembra 2018. godine, Apelacioni sud je ponovo pokrenuo taj postupak i potvrdio odluku Privrednog suda od 27. decembra 2013. godine. Konkretno, sud je utvrdio da je članom 56(1) Zakona o stečaju koji je tada bio na snazi bilo predviđeno da stečajni postupak može biti pokrenut na predlog povjerioca, dužnika ili likvidatora (vidjeti stav 42 dolje), što znači da nije isključeno pravo razlučnog povjerioca da podnese takav predlog.

11. Dana 16. januara 2019. godine podnosioci predstavke su podnijeli ustavnu žalbu zbog tumačenja relevantnih odredbi od strane Apelacionog suda i tvrdili su, konkretno, da X, kao razlučni povjerilac, nije mogao da predloži otvaranje stečajnog postupka. Takođe su se pozvali na nerazumnu dužinu trajanja stečajnog postupka.

12. Dana 3. novembra 2020. godine Ustavni sud je donio odluku u korist podnosioca predstavke i poništio odluku Apelacionog suda (vidjeti stav 10 gore) i vratio predmet na ponovno odlučivanje. Utvrdio je, u suštini, da su sudovi imali formalistički pristup prilikom tumačenja relevantnog zakonodavstva. Smatrao je da su nalazi sudova u slučaju podnosioca predstavke bili ustavno neprihvatljivi u smislu pravne prirode potraživanja X, koja su bila osigurana, a koja su X učinila razlučnim povjeriocem, zbog čega

nije mogao biti stečajni povjerilac i stoga nije mogao predložiti otvaranje stečajnog postupka. Taj sud je utvrdio da je Apelacioni sud odlučio na proizvoljan način, te stoga povrijedio pravo podnosioca predstavke na pravično suđenje zagarantovano članom 6 Konvencije.

13. Dana 19. januara 2021. godine Apelacioni sud je odbio žalbu privrednog društva podnosioca predstavke i potvrdio odluku Privrednog suda od 27. decembra 2013. godine. Ponovio je njegove ranije nalaze (vidjeti stav 10 gore) i utvrdio da je pravna priroda potraživanja povjerioca bez značaja za otvaranje stečajnog postupka, već je relevantna samo za način na koji će potraživanje biti realizovano. Sud je takođe utvrdio da član 77(2) Zakona o Ustavnom sudu (vidjeti stav 38 dolje) ne znači da Apelacioni sud mora da odluči drugačije zbog razloga koje je dao Ustavni sud.

14. Dana 22. februara 2021. godine podnosioci predstavke su izjavili još jednu ustavnu žalbu. Pritužbe su se odnosile na navodno proizvoljno obrazloženje Apelacionog suda, njegovo nepostupanje u skladu sa odlukom Ustavnog suda i dužinu trajanja postupka. Podnosioci predstavke su se takođe žalili na povredu prava na mirno uživanje njihove imovine. Tvrdili su da su postupanja suda dovela do nedozvoljenog miješanja države u njihovo pravo na imovinu, što im je prouzrokovalo štetu od više miliona eura. Pozvali su se na član 6 Konvencije i član 1 Protokola br. 1 uz nju.

15. Dana 25. maja 2021. godine, Ustavni sud je odlučio u korist podnosioca predstavke i poništio odluku Apelacionog suda od 19. januara 2021. godine (vidjeti stav 13 gore). Naveo je da je ispitao ustavnu žalbu samo na osnovu člana 6 Konvencije. Ustavni sud je, u suštini, ponovio obrazloženje iz svoje ranije odluke (vidjeti stav 12 gore), i utvrdio da je Apelacioni sud odlučio na proizvoljan način, te na taj način povrijedio član 6. Takođe je utvrdio da Apelacioni sud nije postupio u skladu sa razlozima koje je dao Ustavni sud i naglasio obavezu da se postupi u skladu sa i da se izvrše odluke Ustavnog suda. Pozvao se na član 151 stav 3 Ustava i članove 3, 52(1) i 76(1) Zakona o ustavnom sudu (vidjeti stavove 33 i 35-37 dolje). Takođe je utvrdio da izvršenje njegovih odluka ne znači samo formalno donošenje nove odluke, kako je Apelacioni sud uradio u konkretnom predmetu, već znači postupanje i odlučivanje u skladu sa pravnim razlozima datim u odluci Ustavnog suda koja treba da bude izvršena, kako je predviđeno članom 77(2) Zakona o Ustavnom sudu.

16. Dana 6. jula 2021. godine Apelacioni sud je odbio žalbu privrednog društva podnosioca predstavke i potvrdio odluku Privrednog suda od 27. decembra 2013. godine, ponavljajući svoje ranije obrazloženje. Naveo je da Zakon o stečaju koji je bio na snazi u relevantnom periodu, koji je primjenjiv na predmet podnosioca predstavke, nije predviđao da stečajni postupak može biti otvoren na zahtjev stečajnog povjerioca, za razliku od izmijenjenog Zakona o stečaju iz 2016. godine. Pozvao se na članove 50 i 53(1) Zakona o stečaju (vidjeti stavove 40-41 dolje). Povjerioci stoga mogu biti neobezbjedeđeni i obezbijeđeni, i obje kategorije imaju pravo da predlože

otvaranje stečajnog postupka bez obzira na pravnu prirodu njihovih potraživanja, s obzirom da zakonodavstvo ne pravi razliku između njih u tom smislu. Sud se pozvao na izmjene zakona iz 2016. godine, na osnovu kojih je razlučni povjerilac lišen prava da predloži otvaranje stečajnog postupka i na relevantnu praksu iz perioda prije izmjena iz 2016. godine (vidjeti stavove 42 i 50 dolje), koja, kako je utvrdio, potvrđuju njegov zaključak. Značajno je napomenuti da je do tada stečajni postupak također otvaran na predlog razlučnih povjerilaca i drugačije postupanje u slučaju podnosilaca predstavke bi bilo u suprotnosti sa praksom, što bi predstavljalo povredu prava na pravično suđenje. Sud je također utvrdio da Zakon o stečaju pravi razliku između onih koji mogu da traže otvaranje stečajnog postupka i stranaka u tom postupku. Činjenica da član 49(1) predviđa da su stranke u stečajnom postupku stečajni dužnik i stečajni povjerilac ne znači da oni imaju pravo da predlože otvaranje stečajnog postupka; član 56(1) taksativno nabroja ko može podnijeti takav predlog i obuhvata širi krug lica.

17. Apelacioni sud je također utvrdio da član 77(2) Zakona o Ustavnom sudu ne znači da mora da odluči drugačije zbog razloga koje je naveo Ustavni sud ili da postupi suprotno imperativnim normama Zakona o stečaju koji je bio na snazi u relevantnom periodu. Sud je utvrdio da je također razmotrio razloge koje je dao Ustavni sud i da nije samo formalno donio novu odluku, već da je primijenio odredbe koje su bile na snazi u relevantnom periodu, kako je detaljno objasnio u svojim odlukama. Takođe je dao razloge ne samo u odnosu na to da li je X mogao tražiti pokretanje stečajnog postupka, već također i da li su bili ispunjeni ostali zakonski uslovi.

18. Dana 30. avgusta 2021. godine podnosioci predstavke su podnijeli još jednu ustavnu žalbu pozivajući se na član 6 Konvencije i na član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Tvrdili su, u suštini, da su sudovi nastavili sa nepoštovanjem odluka Ustavnog suda, da su postupci trajali nerazumno dugo i da je otvaranje stečajnog postupka dovelo do nezakonitog miješanja u njihovo pravo na imovinu, što im je izazvalo enormnu materijalnu štetu.

19. Dana 22. februara 2022. godine Ustavni sud je ispitao ustavnu žalbu samo na osnovu člana 6 Konvencije, odlučio u korist podnosilaca predstavke i ukinuo odluku Apelacionog suda (vidjeti stavove 16-17 gore). U suštini, ponovio je svoje ranije nalaze i utvrdio da razlučni povjerioci ne mogu imati isti status kao stečajni povjerioci te stoga ne mogu tražiti otvaranje stečajnog postupka. Sud je, također, utvrdio da je namjera zakonodavstva bila jasna i prije i nakon 2016. godine u odnosu na to ko može predložiti otvaranje stečajnog postupka, što Apelacioni sud nije uzeo u obzir, te je stoga proizvoljno tumačio relevantne odredbe u suprotnosti sa članom 6. Kada je u pitanju ranija praksa na koju se pozvao Apelacioni sud, Ustavni sud je potvrdio da nije bio obavezan pravnim stanovištem redovnih sudova, niti je u njegovoj nadležnosti da upoređuje i procjenjuje različite pravne argumente, osim u kontekstu da li je postojao mehanizam za usklađivanje neusklađene prakse, što nije predmet konkretnog slučaja. Ustavni sud je naglasio da

postoji obaveza postupanja u skladu sa njegovim odlukama i izvršavanja njegovih odluka.

20. Dana 15. aprila 2022. godine Apelacioni sud je odbio žalbu privrednog društva podnosioca predstavke i potvrdio odluku Privrednog suda od 27. decembra 2013. godine. Ponovio je sve svoje ranije nalaze (vidjeti stavove 10, 13, 16 i 17 gore), uključujući i to da je dužnik bio nesolventan određeni vremenski period i pozvao se na članove 49, 50, 53(1) i 56(1) Zakona o stečaju koji je bio na snazi u relevantnom periodu. Dalje je utvrdio da čak ni posljednje izmjene iz 2016. godine nijesu u potpunosti isključile mogućnost da razlučni povjerilac predloži otvaranje stečajnog postupka, jer je to bilo moguće u nekim konkretnim okolnostima. Takođe se pozvao na princip pravne sigurnosti, koji je implicitan u Konvenciji i koji je ključni elemenat vladavine prava, i utvrdio da bi drugačije odlučivanje u istoj situaciji predstavljalo povredu principa pravne sigurnosti koji takođe garantuje određeni nivo stabilnosti i doprinosi povjerenju javnosti u sudove. Pozvao se na praksu Suda kojom su utvrđene povrede člana 6 zbog neusaglašene prakse najviših sudova. Smatrao je da bi lišavanje lica koje može da predloži otvaranje stečajnog postupka prava da to učini predstavljalo povredu člana 6 Konvencije, jer bi bilo u suprotnosti sa ranijom praksom u istim slučajevima. Sud je takođe utvrdio da je Zakon o stečaju koji je bio na snazi u relevantnom periodu bio dostupan, predvidljiv i formulisan na dovoljno precizan način, uključujući u odnosu na to ko ima koja ovlašćenja.

21. Dana 11. jula 2022. godine Ustavni sud je odlučio u korist podnosilaca predstavke i poništio odluku Apelacionog suda od 15. aprila 2022. godine (vidjeti stav 20 gore). Podnosioci predstavke nijesu priložili relevantnu odluku Ustavnog suda, ali je iz spisa predmeta jasno da je Ustavni sud utvrdio da su sudovi imali previše formalistički pristup i da je namjera zakonodavstva bila jasna i prije i nakon izmjena 2016. godine u odnosu na to ko može predložiti otvaranje stečajnog postupka, što Apelacioni sud nije uzeo u obzir, te je stoga proizvoljno tumačio relevantne odredbe Zakona o stečaju. Čak iako obezbijeđeno potraživanje ne može biti realizovano, to ne daje automatski ovlašćenje razlučnom povjeriocu da predloži otvaranje stečajnog postupka bez prethodno izvršene relevantne procedure, naime, sudske ili van-sudske prodaje založne imovine. Dalje je utvrdio da tumačenje relevantnog prava u svakom slučaju ne može biti rezultat njegove proizvoljne primjene, već mora da bude u skladu sa zahtjevima prava na pravično suđenje kako je to predviđeno članom 6 Konvencije. Sud je ponovio da sudovi moraju da tumače zakonske odredbe počevši od namjere i svrhe koju je zakonodavstvo pokušalo da postigne njima i da primjenjuje odredbe u skladu sa tom svrhom, uzimajući u obzir sve okolnosti konkretnog predmeta. Takođe je utvrdio da su nalazi Ustavnog suda obavezujući.

22. Dana 24. novembra 2022. godine, Apelacioni sud je odlučio u korist podnosilaca predstavke, poništio odluku Privrednog suda od 27. decembra 2013. godine i vratio predmet na ponovni postupak. Utvrdio je da u smislu

razloga koje je Ustavni sud dao 11. jula 2022. godine (vidjeti stav 21 gore) odluka Privrednog suda nije sadržala obrazloženje o odlučujućim činjenicama, kao rezultat čega nije mogla biti ispitana na odgovarajući način i, posljedično, izostala je pravilna primjena materijalnog prava.

23. Dana 29. novembra 2022. godine, Privredni sud je odbacio kao nedozvoljen predlog X za pokretanje stečajnog postupka nad privrednim društvom podnosiocem predstavke. Utvrdio je, konkretno, da X nema procesnu legitimaciju da podnese takav predlog, jer je bio razlučni povjerilac i imao je hipoteku nad određenom imovinom koja je pripadala privrednom društvu podnosiocu predstavke. Sud je utvrdio da obezbijeđena potraživanja, čak iako nijesu realizovana, ne daju automatski ovlašćenje takvom povjeriocu da predloži otvaranje stečajnog postupka, bez prethodnog pokušaja prodaje založne imovine. Sud je dalje utvrdio da je namjera zakonodavstva u odnosu na to ko može tražiti otvaranje stečajnog postupka bila da to može biti stečajni povjerilac, dužnik ili likvidator. Ovo stoga što su razlučni povjerioci imali druge mehanizme da realizuju svoja potraživanja, što nije uključivalo podnošenje zahtjeva za otvaranje stečajnog postupka, osim ako su se odrekli svog privilegovanog statusa kao razlučni povjerioci, čime bi postali neobezbijeđeni povjerioci. Sud je takođe utvrdio da je tokom trajanja stečajnog postupka, najveći dio imovine privrednog društva podnosioca predstavke prodat.

24. Dana 19. januara 2023. godine, nakon žalbe privrednog društva Y (pravni nasljednik X), Apelacioni sud je potvrdio odluku Privrednog suda i njeno obrazloženje.

II. DRUGE RELEVANTNE ČINJENICE

25. Tokom trajanja stečajnog postupka, potraživanja sedamdeset povjerilaca su utvrđena i priznata, u ukupnom iznosu više od 19.600.000,00 eura. Šest od ovih sedamdeset povjerilaca bili su razlučni povjerioci.

26. Ukupna vrijednost imovine prodane tokom stečajnog postupka bila je 3.317.847,31 eura.

27. Dana 11. septembra 2023. godine javni izvršitelj je donio rješenje o izvršenju na zahtjev povjerioca, Z, protiv privrednog društva podnosioca predstavke kako bi realizovao potraživanje Z u iznosu od 5.635.269,89 eura i pripadajuću zakonsku kamatu. U odluci je navedeno da izvršenje treba da bude sprovedeno nad sredstvima privrednog društva podnosioca predstavke u bankama, pokretnom imovinom i/ili nekretninama.

28. Dana 11. decembra 2023. godine privredno društvo podnosilac predstavke je podnijelo tužbu protiv države i Y (vidjeti stav 24 gore) i tražilo naknadu štete u iznosu od 1.279.089,73 eura. Tvrdilo je da tokom vođenja stečajnog postupka nije moglo da obavlja poslove što je prouzrokovalo da njegov dug prema Z u tom periodu naraste za 1.279,089,73 eura na 5.635.269,89 eura. Privredno društvo podnosilac predstavke je u tužbi

navelo da je predmetna potraživanja ustupilo trećem licu, ali da se takođe saglasilo u relevantnom ugovoru (o ustupanju potraživanja) da pokrene i aktivno učestvuje u postupku i da će se prijemnik potraživanja uključiti na strani tužioca kada postupak bude pokrenut.

29. Dana 6. i 12. januara 2024. godine, W (privredno društvo), na osnovu ugovora kojim je od privrednog društva podnosioca predstavke kupilo sporno pravo, podnijelo je dvije tužbe Privrednom sudu protiv države i Y tražeći nadoknadu za: (a) tržišnu vrijednost nepokretnosti privrednog društva podnosioca predstavke koja je prodana tokom trajanja stečajnog postupka.; i (b) tržišnu vrijednost zakupa nepokretnosti koje privredno društvo podnosilac predstavke nije moglo da koristi tokom trajanja stečajnog postupka.

30. U sva tri predmeta (vidjeti stavove 28 i 29 gore) Privredni sud se oglosio stvarno nenadležnim i ustupio ih Osnovnom sudu u Cetinju.

31. U novembru 2024. godine sva tri građanska postupka bila su u toku pred prvostepenim sudom.

32. Do 20. januara 2025. godine javni izvršitelj još uvijek nije izvršio rješenje o izvršenju od 11. septembra 2023. godine (vidjeti stav 27 gore).

RELEVANTNI PRAVNI OKVIR I PRAKSA

I. RELEVANTNI PRAVNI OKVIR

A. Ustav Crne Gore (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 001/07 i 038/13)

33. Član 151 stav 3 Ustava predviđa da su odluke Ustavnog suda obavezujuće i izvršne.

B. Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 011/15 i 055/19)

34. Ovaj Zakon je stupio na snagu 20. marta 2015. godine.

35. Članom 3 je predviđeno da je svako dužan da poštuje odluke Ustavnog suda. Stavovi izraženi u odlukama Ustavnog suda su obavezujući za sve državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i druge subjekte koji vrše javna ovlašćenja.

36. Član 52(1) predviđa da su državni organi, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kada je to neophodno, obezbjeđuje Vlada Crne Gore.

37. Članom 76 predviđeno je da kad Ustavni sud utvrdi da je osporenim pojedinačnim aktom povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajamčeni

Ustavom, usvojiće ustavnu žalbu i ukinuće taj akt, u cjelini ili djelimično i predmet vratiti na ponovni postupak organu koji je donio ukinuti akt.

38. Članom 77(2) predviđeno je da kad Ustavni sud ukine pojedinačni akt i vrati predmet na ponovni postupak, nadležni organ je dužan da poštuje pravne razloge Ustavnog suda izražene u odluci i da u ponovnom postupku odluči u razumnom roku.

C. Zakon o stečaju (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 001/11, 053/16, 032/18, 062/18 i 001/22)

39. Član 49 predviđao je u to vrijeme da su stranke u stečajnom postupku stečajni dužnik i stečajni povjerioci.

40. Član 50 predviđa da je stečajni povjerilac lice koje na dan pokretanja stečajnog postupka ima neobezbijeđeno potraživanje prema stečajnom dužniku.

41. Član 53(1) predviđa da je razlučni povjerilac povjerilac koji ima založno pravo ili pravo namirenja na stvarima ili pravima o kojima se vode javne knjige ili registri. Stav 2 predviđa da razlučni povjerioci imaju pravo namirenja iz sredstava stečenih prodajom imovine na kojoj su stekli razlučna prava. Stav 4 predviđa da razlučni povjerioci nijesu stečajni povjerioci. Ako je visina njihovog potraživanja veća od visine iznosa dobijenog unovčenjem stvari ili prava na kojima postoji razlučno pravo, pravo na razliku u visini iznosa ostvaruju kao stečajni povjerioci.

42. Član 56(1) je u relevantnom periodu predviđao da se stečajni postupak pokreće na predlog povjerioca, dužnika ili likvidatora. Izmjenama iz avgusta 2016. godine ovaj član je izmijenjen na način da predviđa da se stečajni postupak može pokrenuti na predlog stečajnog povjerioca, dužnika ili likvidatora.

D. Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 11/07)

43. Ovaj Zakon je stupio na snagu 21. decembra 2007. godine. Predviđa, pod određenim okolnostima, mogućnost ubrzanja dugih postupaka putem kontrolnog zahtjeva, kao i mogućnost da se podnosiocu tužbe dosudi naknada putem tužbe za pravično zadovoljenje.

44. Član 2 predviđa da pravo na sudsku zaštitu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku imaju stranka i umješac u građanskom postupku, stranka i zainteresovano lice u upravnom sporu, okrivljeni i oštećeni u krivičnom postupku, ukoliko se postupci odnose na zaštitu njihovih prava u smislu Konvencije.

45. Članovi 9, 10, 14 i 16, uzeti skupa, predviđaju, u mjeri u kojoj su relevantni, da kontrolni zahtjev treba da bude podnjet sudu pred kojim je postupak u toku i mora da sadrži, *inter alia*, podatke i okolnosti koje ukazuju

da sud neopravdano odlaže postupak. Predsjednik relevantnog suda odlučuje o kontrolnom zahtjevu, i on ili ona će odbiti zahtjev kada on ili ona utvrdi da je očigledno neosnovan ili da sud nije povrijedio pravo na suđenje u razumnom roku.

46. Član 33 predviđa, *inter alia*, da tužbu za pravično zadovoljenje može podnijeti stranka koja je prethodno iskoristila kontrolni zahtjev, kao i stranka koja ga objektivno nije mogla iskoristiti. Tužba za pravično zadovoljenje će biti podnijeta Vrhovnom sudu najkasnije šest mjeseci nakon dana prijema konačne odluke donijete u spornom postupku.

47. Član 34 predviđa nadoknadu između 300,00 i 5.000,00 eura zbog nematerijalne štete prouzrokovane povredom prava na suđenje u razumnom roku.

48. Član 43 predviđa da se pravo na naknadu materijalne štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvaruje tužbom u parničnom postupku kod nadležnog suda, primjenom opštih pravila o naknadi štete.

E. Zakon o obligacionim odnosima (objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, br. 047/08, 004/11 i 022/17)

49. Član 166(1) predviđa da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

II. RELEVANTNA DOMAĆA PRAKSA

50. U periodu od 27. juna 2011. godine do 12. juna 2015. godine Privredni sud je otvorio stečajni postupak u deset predmeta (u odnosu na različite dužnike) nakon predloga koje su podnijeli različiti razlučni povjerioci. Od 6. maja 2014. godine do 17. jula 2015. godine Apelacioni sud je potvrdio najmanje tri od ovih odluka.

51. Dana 15. maja 2019. godine Apelacioni sud poništio je odluku Privrednog suda o otvaranju stečajnog postupka na zahtjev razlučnog povjerioca. Pozvao se na član 56(1) Zakona o stečaju, kojim je predviđeno da razlučni povjerioci ne mogu predložiti otvaranje stečajnog postupka (vidjeti stav 42 gore).

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 KONVENCIJE

52. Podnosioci predstavke su se prituživali na osnovu člana 6 Konvencije da je stečajni postupak bio nepravilan i nerazumno dug, konkretno ponovljene odluke Apelacionog suda su bile nedovoljno obrazložene i proizvoljne, kao i suprotne nalazima Ustavnog suda.

53. Relevantni dio člana 6 glasi kako sljede:

“Prilikom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama...svako ima pravo na pravično...sudeње u razumnom roku pred...sustom...”

A. Pravičnost postupka

1. Podnesci stranaka

(a) Vlada

54. Vlada je tvrdila da čak iako je Apelacioni sud tumačio i primjenjivao relevantno pravo različito od Ustavnog suda, ipak je svaki put pažljivo ispitao razloge zbog kojih je Ustavni sud poništavao njegove ranije odluke i detaljno objasnio zbog čega ih nije prihvatio. Stoga, Vlada je tvrdila da se ne može reći da su odluke Apelacionog suda i Privrednog suda bile proizvoljne ili nezakonite. Vlada je tvrdila da su sve odluke Apelacionog suda bile ispitane od strane Ustavnog suda, i da je postupak konačno okončan odbacivanjem predloga X.

(b) Podnosioci predstavke

55. Podnosioci predstavke su, u suštini, potvrdili svoju pritužbu. Konkretno, tvrdili su da je Apelacioni sud postupao proizvoljno i da nije dao dovoljno obrazloženje u svojim odlukama na ustavno prihvatljiv način. Tvrdili su da je to bilo pitanje pravne sigurnosti i da je konstantno nepostupanje Apelacionog suda u skladu sa odlukama Ustavnog suda predstavljalo remećenje ustavnog poretka.

2. Zaključak Suda

(a) Prihvatljivost

56. Čak iako tužena Vlada nije iznijela prigovor u vezi statusa žrtve podnosioca predstavke, Sud može da ispita pitanje statusa žrtve *ex officio*, jer se tiče pitanja koje spada u nadležnost Suda (vidjeti *Buzadji protiv Republike Moldavije* [VV], br. 23755/07, stav 70, 5. jul 2016. godine, i *Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy protiv Finske* [VV], br. 931/13, stav 93, 27. jun 2017. godine).

57. Sud smatra da je pitanje da li su podnosioci predstavke sačuvali njihov status žrtve u konkretnom predmetu, u smislu ponovljenih priznanja Ustavnog suda da je Apelacioni sud odlučio na proizvoljan način, te time povrijedio član 6, usko povezano sa suštinom njihove pritužbe, pa će ga stoga ispitati zajedno sa osnovanošću pritužbe.

58. Sud primjećuje da ova pritužba nije očigledno neosnovana ni neprihvatljiva po bilo kom osnovu navedenom u članu 35 Konvencije. Stoga mora biti proglašena prihvatljivom.

(b) Osnovanost

59. Sud ponavlja da njegov zadatak nije da zauzme mjesto domaćih sudova. Prvobitno je na nacionalnim nadležnim organima, naročito sudovima, da riješe problem tumačenja domaćeg zakonodavstva. Sud nije žalbeni sud za domaće sudove i njegova funkcija nije da se bavi činjeničnim ili pravnim greškama koje je navodno počinio domaći sud osim ako i u mjeri u kojoj mogu da povrijede prava i slobode zaštićene Konvencijom (vidjeti *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugala* [VV], br. 55391/13 i 2 druga, stav 186, 6. novembar 2018. godine, sa daljim referencama).

60. Sud ne treba da postupa kao sud četvrte instance te stoga neće dovoditi u pitanje procjenu nacionalnih sudova na osnovu člana 6 stav 1, osim ako se njihovi nalazi mogu smatrati kao proizvoljni i očigledno nerazumni (vidjeti *López Ribalda i drugi protiv Španije* [VV], br. 1874/13 i 8567/13, stav 149, 17. oktobar 2019. godine, sa daljim referencama).

61. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud primjećuje da dok se ne može reći da odluke Apelacionog suda od 29. novembra 2018. godine do 15. aprila 2022. godine nijesu imale bilo kakvo obrazloženje (vidjeti stavove 10, 13, 16-17 i 20 gore) jasno je da je Ustavni sud takvo obrazloženje, četiri puta, smatrao proizvoljnim i da je kao takvo predstavljalo povredu člana 6 Konvencije (vidjeti stavove 12, 15, 19 i 21 gore). Ustavni sud se takođe pozvao nekoliko puta na relevantne odredbe Zakona o Ustavnom sudu, kojima je predviđeno da su odluke Ustavnog suda obavezujuće i da se mora postupiti u skladu sa njima (vidjeti stavove 15, 19 i 21 gore). Ipak, tek nakon četiri vraćanja na ponovno odlučivanje od strane Ustavnog suda i nakon što je predstavka podnijeta Sudu, Apelacioni sud je konačno postupio u skladu sa odlukom Ustavnog suda, što je konačno dovelo do odbijanja predloga X, za pokretanje stečajnog postupka nad privrednim društvom podnosiocem predstavke od strane Privrednog suda, koju odluku je kasnije potvrdio Apelacioni sud (vidjeti stavove 23-24 gore).

62. Sud ponavlja da je prvo na nacionalnim organima da nadoknade svaku povredu Konvencije. U tom smislu, pitanje da li podnosilac predstavke može tvrditi da je žrtva navodne povrede relevantno je u svim fazama postupka na osnovu Konvencije (vidjeti, *inter alia*, *Scordino protiv Italije (br. 1)* [VV], br. 36813/97, stav 179, ECHR 2006-V, i *Kurkut i drugi protiv Turske*, br. 58901/19 i 6 drugih, stav 85, 25. jun 2024. godine). Odluka ili mjera u korist podnosioca predstavke nije u suštini dovoljna da ga liši statusa „žrtve“ u smislu člana 34 Konvencije, osim ako su nadležni organi priznali, direktno ili u suštini, a zatim omogućili nadoknadu za povredu Konvencije (vidjeti, *inter alia*, *Eckle protiv Njemačke*, 15. jul 1982. godine, stav 66, Serije A, br. 51 i *Dalban protiv Rumunije* [VV], br. 28114/95, stav 44, ECHR 1999-IV). Kada je u pitanju povreda koja treba da bude dosuđena podnosiocu predstavke kako bi se nadoknadila povreda konvencijskog prava na nacionalnom nivou, Sud generalno smatra da to zavisi od svih okolnosti predmeta, uzimajući u obzir, konkretno, prirodu utvrđene povrede Konvencije. U slučajevima u kojima

povreda Konvencije nije izazvala značajnu materijalnu ili nematerijalnu štetu podnosiocu predstavke, Sud je dalje utvrdio da je odlučujuće da podnosilac predstavke izgubi status žrtve ako mu je isplaćena nadoknada čija je visina razumna (uporediti *Busa protiv Mađarske*, br. 28453/95, odluka Komisije od 15. januara 1997. godine, u odnosu na pritužbu na osnovu člana 3 zbog prekomjerne upotrebe sile od strane policije; *Murillo Saldias i drugi protiv Španije* (odl.), br. 76973/01, 28. novembar 2006. godine, koja se odnosi na povredu pozitivne obaveze administrativnih organa na osnovu člana 2; i *Dalban*, gore citirana, stav 44, u odnosu na osudu u suprotnosti sa članom 10). Sud primjećuje u tom smislu da su podnosioci predstavke u ovom predmetu pretrpjeli značajnu materijalnu štetu (vidjeti stav 26 gore; suprotno *Gorizdra protiv Moldavije* (odl.), br. 53180/99, 2. jul 2002. godine; *Angelova protiv Rusije*, br. 33820/04, stavovi 50-51, 13. decembar 2007. godine; *Panchenko protiv Ukrajine* (odl.), br. 13706/02, 17. februar 2009. godine), i da još nijesu dobili nadoknadu u tom smislu (suprotno *Murillo Saldias i drugi*, gore citirana), relevantni postupak u tom smislu je još uvijek u toku (vidjeti stavove 28-31 gore). Kako podnosiocima predstavke nije dodijeljena nadoknada, Sud smatra da oni nijesu izgubili status žrtve.

63. U pogledu gore navedenog, konkretno sveobuhvatne i uvjerljive analize Ustavnog suda (vidjeti stavove 12, 15, 19 i 21 gore), Sud ne vidi razlog da odstupi od zaključka Ustavnog suda u odnosu na obrazloženje odluka Apelacionog suda (vidjeti *mutatis mutandis*, *Károly Nagy protiv Mađarske* [VV], br. 56665/09, stavovi 60 i 62, 14. septembar 2017. godine, i *X i drugi protiv Rusije*, br. 78042/16 i 66158/14, stav 48, 14. januar 2020. godine). Stoga utvrđuje povredu člana 6 Konvencije zbog ponavljanih nedovoljnih i proizvoljnih odluka Apelacionog suda.

B. Dužina postupka

1. Prihvatljivost

(a) Podnesci stranaka

(i) Vlada

64. Vlada je tvrdila da podnosioci predstavke nijesu iscrpili sve domaće pravne lijekove. Konkretno, nijesu iskoristili kontrolni zahtjev i tužbu za pravično zadovoljenje na osnovu Zakona o pravu na suđenje u razumnom roku (vidjeti stavove 43 i 45-46 gore) pred Privrednim sudom i Apelacionim sudom, koji pravni lijekovi su takođe dostupni u stečajnom postupku, jer je i to takođe građanski postupak. Vlada je tvrdila da stranka može da iskoristi tužbu za pravično zadovoljenje čak iako ne može da podnese kontrolni zahtjev (vidjeti stav 46 gore). Vlada je takođe tvrdila da su podnosioci predstavke mogli da podnesu zahtjev za naknadu materijalne štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku na osnovu člana 43 istog Zakona (vidjeti stav 48 gore), što nijesu uradili.

(ii) *Podnosioci predstavke*

65. Podnosioci predstavke su osporavali tvrdnje Vlade. Konkretno, Zakon o suđenju u razumnom roku predviđa samo dva pravna lijeka: kontrolni zahtjev i tužbu za pravično zadovoljenje koja je, ukoliko je uspješna, ograničena na iznos od 5.000,00 eura za nematerijalnu štetu (vidjeti stav 47 gore). To nije bilo djelotvorno u slučaju stečajnog postupka koji je trajao decenijama tokom kojeg je imovina privrednog društva podnosioca predstavke, vrijedna preko 9 miliona eura, u značajnoj mjeri zloupotrijebljena ili uništena.

66. Podnosioci predstavke su takođe tvrdili da je pravni osnov za građansku tužbu za materijalnu štetu po različitim osnovima počeo da postoji tek nakon što je odluka o odbacivanju predloga X za otvaranje stečajnog postupka postala pravosnažna 19. januara 2023. godine, a što je nakon što je predstavka već bila podnijeta Sudu 13. avgusta 2022. godine.

(b) Ocjena Suda

(i) *Relevantni principi*

67. Relevantni principi u odnosu na iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova dati su u *Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) protiv Švajcarske* ([VV], br. 21881/20, stavovi 138-45, 27. novembar 2023. godine). Konkretno, član 35 stav 1 zahtijeva da bi pritužbe koje se kasnije namjeravaju podnijeti Strazburu trebalo da budu iznijete pred odgovarajućim domaćim tijelom, bar u suštini (vidjeti *Vučković i drugi protiv Srbije* (preliminarne primjedbe) [VV], br. 17153/11 i 29 drugih, stav 72 *in limine*, 25. mart 2014. godine i izvori tamo citirani). Da bi bio djelotvoran, pravni lijek mora da može da direktno nadoknadi osporeno stanje stvari i mora da nudi razumne izgleda za uspjeh (vidjeti *Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS)*, gore citirana, stav 139, i izvori tamo citirani). Sud je često naglašavao potrebu primjene pravila iscrpljivanja sa određenim stepenom fleksibilnosti i bez pretjeranog formalizma. Dalje je saglasan da pravilo iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova nije ni apsolutno niti može biti primijenjeno automatski; prilikom ispitivanja da li je to poštovano važno je u obzir uzeti konkretne okolnosti svakog pojedinačnog predmeta (ibid., stav 140).

68. Sud takođe ponavlja da iako može biti izuzetaka opravdanih u određenim okolnostima predmeta, procjena da li su domaći pravni lijekovi iscrpljeni se normalno vrši u odnosu na datum kada je predstavka podnijeta Sudu (vidjeti *Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stav 47, ECHR 2001-V (izvodi)).

(ii) *Ocjena Suda*

69. Sud primjećuje da u vrijeme kada je predstavka podnijeta Sudu u konkretnom predmetu, 13. avgusta 2022. godine, domaći postupci su bili u toku pred Apelacionim sudom peti put (vidjeti stavove 21-22 gore), i da je

glavna zabrinutost podnosioca predstavke u to vrijeme bila da ubrza postupak i okonča ponovljeno vraćanje na ponovni postupak.

70. Sud primjećuje da Zakon o suđenju u razumnom roku predviđa, pod određenim okolnostima, mogućnost da se dugi postupci ubrzaju putem kontrolnog zahtjeva (vidjeti stav 43 gore). Takođe predviđa da predsjednik relevantnog suda odlučuje o kontrolnom zahtjevu u vezi postupka koji je u toku pred tim sudom (vidjeti stav 45 gore). Sud smatra da, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, korištenje kontrolnog zahtjeva pred bilo kojim sudom, nije moglo ubrzati ukupnu dužinu postupka i, u svakom slučaju, ne bi spriječilo ponavljano vraćanje predmeta na ponovni postupak i navodno posljedično ukupno odlaganje što je slučaj u konkretnom predmetu (vidjeti *Stanka Mirković i drugi protiv Crne Gore*, br. 33781/15 i 3 druge, stav 47 *in fine*, 7. mart 2017. godine), zbog čega su podnosioci predstavke bili oslobođeni obaveze iscrpljivanja tog konkretnog pravnog lijeka.

71. Sud dalje primjećuje da tužba za pravično zadovoljenje i zahtjev za naknadu na osnovu člana 43 Zakona o pravu na suđenje u razumnom roku (vidjeti stavove 46 i 48-49 gore) prvenstveno imaju za cilj traženje naknade, i da ni jedan od ta dva ne može da ubrza postupak i/ili da okonča ponovljeno vraćanje na ponovno postupanje. Takođe je primijećeno da je u vrijeme kada je predstavka podnijeta Sudu stečajni postupak bio u toku i da je zahtjev za naknadu materijalne štete mogao biti podnjet tek nakon što je stečajni postupak okončan odbacivanjem predloga X, što je bilo 19. januara 2023. godine (vidjeti stav 24 gore), a to je nakon što je predstavka već bila podnijeta Sudu 13. avgusta 2022. godine. Zbog toga, Sud smatra da, pod okolnostima konkretnog predmeta, ta dva pravna lijeka nijesu bila djelotvorna za pritužbu podnosioca predstavke u vrijeme podnošenja predstavke (vidjeti stav 68 gore).

72. Sud je već primijetio da relevantno zakonodavstvo izričito predviđa mogućnost izjavljivanja ustavne žalbe u odnosu na pritužbe koje se tiču dužine trajanja postupka kada se iscrpe pravni lijekovi na osnovu Zakona o pravu na suđenje u razumnom roku ili ako su oni iz nekog razloga bili nedjelotvorni i da ustavna žalba mora stoga biti u suštini smatrana djelotvornim domaćim pravnim lijekom i u odnosu na dužinu trajanja postupka (vidjeti *Vučeljić protiv Crne Gore* (odl.), br. 59129/15, stav 31, 18. oktobar 2016. godine). Sud primjećuje u tom smislu da su se u najmanje dvije ustavne žalbe podnosioci predstavke izričito žalili na dužinu trajanja postupka (vidjeti stavove 11, 14 i 18 gore), koje Ustavni sud nije ispitao (vidjeti stavove 12, 15, 19 i 21 gore). Sud ponavlja u tom smislu da kada se teži jednom pravnom lijeku, upotreba drugog pravnog lijeka koji ima suštinski isti cilj nije potrebna (vidjeti *Nicolae Virgiliu Tănase protiv Rumunije* [VV], br. 41720/13, stav 177, 25. jun 2019. godine; vidjeti, takođe, izvore tamo citirane).

73. U pogledu gore navedenog, Sud smatra da prigovori Vlade u odnosu na iscrpljivanje domaćih pravnih lijekova moraju biti odbijeni.

74. Sud primjećuje da ova pritužba nije ni očigledno neosnovana ni neprihvatljiva po bilo kom osnovu navedenom u članu 35 Konvencije. Stoga mora biti proglašena prihvatljivom.

2. Osnovanost

(a) Podnesci stranaka

(i) Podnosioci predstavke

75. Podnosioci predstavke su ponovili njihovu pritužbu, konkretno da je prošla gotovo decenija prije donošenja pravosnažne odluke o odbacivanju predloga X za otvaranje stečajnog postupka. Tvrdili su da se pozivanje Vlade na lokaciju imovine i njenu atraktivnost (vidjeti stav 77 dolje) odnosilo na potpuno drugo pitanje.

(ii) Vlada

76. Vlada je tvrdila da nije bilo perioda neaktivnosti na strani sudova. Suprotno, sudovi su donosili svoje odluke u roku od nekoliko mjeseci, nekad čak i u roku od nekoliko dana. Samo jedna odluka Ustavnog suda je donijeta nakon jedne godine, devet mjeseci i osamnaest dana, što je opravdani period za Ustavni sud.

77. Dodatno, Vlada je tvrdila da je na dužinu trajanja stečajnog postupka najviše uticala činjenica da je stečajni dužnik imao imovinu u tri opštine; procjena imovine je bila na 740 strana: bilo je nekoliko prigovora na utvrđena potraživanja; rasprave su morale da budu odlagane kako bi lista potraživanja bila prilagođena i kako bi svaki povjerilac dobio priliku da bude saslušan; i moralo se postupiti u skladu sa svim rokovima za donošenje odluka o prodaji imovine a bilo je više od dvadeset takvih odluka. Atraktivnost i cijena imovine, kao i zainteresovanost nadmetača, takođe su uticali na njihovu prodaju, što su sve bili faktori na koje sudovi nijesu imali uticaj.

78. Vlada je zaključila da nije bilo povrede člana 6.

(b) Ocjena Suda

79. Razumnost dužine trajanja postupka mora biti procijenjena u svijetlu okolnosti konkretnog predmeta i u odnosu na sledeće kriterijume: složenost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke i relevantnih organa i značaj predmeta spora za podnosioca predstavke (vidjeti, između ostalih, *Nicolae Virgiliu Tănase*, gore citirane, stav 209, i *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije* [VV], br. 76943/11, stav 143, 29. novembar 2016. godine, sa daljim referencama).

80. Samo odlaganja koja se pripisuju državi mogu opravdati utvrđivanje nepostupanja u skladu sa zahtjevom „razumnog roka“ (vidjeti *Humen protiv Poljske* [VV], br. 26614/95, stav 66, 15. oktobar 1999. godine).

81. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud primjećuje da su postupci započeli 27. decembra 2013. godine, kada je stečajni postupak otvoren na predlog X, a okončan 19. januara 2023. godine kada je Apelacioni sud donio pravosnažnu odluku u predmetu. Raniji predmet podnosioca predstavke, čiji je cilj bio da se ostvari pristup sudu kako bi osporio status X da predloži otvaranje stečajnog postupka, bio je u toku pred ovim sudom dvije godine, deset mjeseci i šest dana (vidjeti stav 9 gore) koje vrijeme nije uključeno u dužinu koja se pripisuje nadležnim organima (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy*, gore citirana, stav 208, i izvori tamo citirani). Stoga, postupak je trajao šest godina, dva mjeseca i dvadeset jedan dan, tokom kojeg vremena su domaći sudovi donijeli petnaest odluka na tri nivoa nadležnosti.

82. Sud dalje primjećuje da se konkretan predmet odnosi na stečajni postupak nad privrednim društvom podnosiocem predstavke u kojem je glavno pitanje bilo da li X ima pravni legitimitet da predloži otvaranje tog postupka ili ne. Sud ne smatra da je to pitanje toliko složeno da bi opravdalo ovoliko dužinu trajanja postupka.

83. Sud se slaže sa Vladom da postupke nije karakterisao bilo koji naročito dug period neaktivnosti od strane bilo kog pojedinačnog suda. Postupak je bio u toku pred domaćim sudovima između pet dana pred Privrednim sudom (vidjeti stavove 22-23) i jedne godine, devet mjeseci i osamnaest dana pred Ustavnim sudom (vidjeti stavove 11-12 gore), pri čemu je većina postupaka trajala prosječno nekoliko mjeseci na svakom stepenu nadležnosti, što se kao takvo ne može smatrati prekomjernim. Takođe, ukupna dužina trajanja postupka od skoro šest godina i tri mjeseca, zavisno od okolnosti, ne mora da predstavlja povredu zahtjeva „razumnog roka“ (vidjeti, na primjer, *Nicolae Virgiliu Tănase*, gore citirana, stavovi 208 i 213-14).

84. Međutim, Sud ponavlja da dok nije njegova funkcija da analizira način na koji su nacionalni sudovi tumačili i primijenili domaće pravo, ipak smatra da su presude kojima se poništavaju prethodni nalazi i vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje obično rezultat grešaka napravljenih od strane nižih sudova i da ponavljanje takvih presuda može da ukaže na nedostatke u pravosudnom sistemu (vidjeti *Sfântul Vasile Polonă Greek Catholic Parish protiv Rumunije*, br. 65965/01, stav 74, 7. april 2009. godine; i *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi*, gore citirana, stav 147). Ponovljeno preispitivanje predmeta nakon vraćanja na ponovno odlučivanje može samo po sebi da otkrije ozbiljne nedostatke u pravosudnom sistemu konkretne države (vidjeti *Pavlyulynets protiv Ukrajine*, br. 70767/01, stav 51, 6. septembar 2005. godine). Sud primjećuje da je ukupna dužina trajanja konkretnog predmeta uglavnom izazvana kumulativnim efektom propusta Apelacionog suda da postupi u skladu sa odlukama Ustavnog suda četiri puta, suprotno zahtjevima domaćeg zakonodavstva u tom smislu (vidjeti stav 38 gore) a što se u potpunosti može pripisati domaćim nadležnim organima.

85. Sud primjećuje da podnosioci predstavke nijesu doprinijeli dužini trajanja postupka i, u odnosu na to koji je značaj spora za podnosiocima predstavke, nesporno je da su predmetne domaće odluke imale direktne posljedice na njihove poslovne aktivnosti.

86. Sud je saglasan sa podnosiocima predstavke da atraktivnost njihove imovine i brojna potraživanja povjerilaca nijesu povezani sa pritužbom, koja je bila, u suštini, vrijeme koje je bilo potrebno domaćim sudovima da odbace predlog X za otvaranje stečajnog postupka nad privrednim društvom podnosiocem predstavke, a ne koliko brzo je njihova imovina prodana tokom ovog postupka.

87. Nakon ispitivanja kompletnog materijala koji je bio pred njim, Sud smatra da je dužina trajanja postupka u cjelosti bila prekomjerna i da nije ispunila zahtjev razumnog vremena.

88. Stoga, bilo je povrede člana 6 stav 1 Konvencije u odnosu na dužinu trajanja postupka.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 1 PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

89. Podnosioci predstavke su se prituživali da su odluke domaćih sudova dovele do nezakonitog miješanja u njihovo pravo na mirno uživanje svoje imovine, kako je predviđeno članom 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju, što je takođe prekršeno dužinom trajanja stečajnog postupka.

90. Relevantni član glasi kako slijedi:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korištenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

A. Prihvatljivost

1. Podnesci stranaka

91. Vlada je tvrdila da je pritužba podnosilaca predstavke bila preuranjena u odnosu na tri postupka za nadoknadu štete koja su u toku (vidjeti stavove 28-31 gore), u kojima bi domaći sudovi odredili odgovornost države za materijalnu štetu koja je navodno prouzrokovana otvaranjem i sprovođenjem predmetnog stečajnog postupka.

92. Vlada je takođe tvrdila da podnosioci predstavke nijesu podnijeli zahtjev za naknadu štete na osnovu člana 43 Zakona o suđenju u razumnom roku (vidjeti stav 48 gore) u odnosu na njihovu pritužbu da su njihova imovinska prava takođe povrijeđena zbog dužine trajanja postupka. Vlada se pozvala, konkretno, na princip supsidijarnosti.

93. Podnosioci predstavke su tvrdili da je jedini djelotvorni pravni lijek koji su imali na raspolaganju bio ustavna žalba. U ovom postupku Ustavni sud je odlučio u njihovu korist četiri puta, ali bez uspjeha, jer Apelacioni sud uporno nije postupao u skladu sa nalazima Ustavnog suda.

2. Ocjena Suda

94. Sud primjećuje da je, u vrijeme kada je predstavka podnijeta Sudu, stečajni postupak bio u toku i da je zahtjev za naknadu na ime materijalne štete, uključujući na osnovu člana 43 Zakona o suđenju u razumnom roku, mogao biti podnjet tek kada je stečajni postupak okončan odbacivanjem predloga X, što je bilo 19. januara 2023. godine (vidjeti stav 24 gore), a što je nakon što je predstavka već bila podnijeta Sudu 13. avgusta 2022. godine. Zbog toga, Sud smatra da, pod okolnostima konkretnog predmeta, zahtjev za naknadu štete nije bio djelotvoran za pritužbu podnosilaca predstavke u vrijeme podnošenja predstavke (vidjeti stav 68 gore).

95. Sud dalje primjećuje da su se podnosioci predstavke izričito žalili na povredu imovinskih prava u najmanje dvije ustavne žalbe (vidjeti stavove 14 i 18 gore). Vlada nije osporavala da je taj pravni lijek bio nedjelotvoran. Ustavni sud je, sa svoje strane, ograničio ispitivanje samo na član 6 (vidjeti stavove 15 i 19 gore). Sud smatra da su podnosioci predstavke uspješno pokrenuli svoje pritužbe pred domaćim organima i na taj način iskoristili dostupan pravni lijek (vidjeti stav 72 *in fine* gore).

96. U pogledu gore navedenog, Sud smatra da primjedbe Vlade moraju biti odbijene.

97. Sud primjećuje da ova pritužba nije ni očigledno neosnovana ni neprihvatljiva po bilo kom osnovu navedenom u članu 35 Konvencije. Stoga se mora proglasiti prihvatljivom.

B. Osnovanost

1. Podnesci stranaka

(a) Podnosioci predstavke

98. Podnosioci predstavke su ponovili svoje pritužbe i osporili podneske Vlade u cjelosti (vidjeti stavove 100-102 dolje). Konkretno, osporavali su da je otvaranje stečajnog postupka u decembru 2013. godine bilo zakonito, jer različni povjerioci nijesu mogli da predlože otvaranje stečajnog postupka u skladu sa relevantnim domaćim pravom. Tvrdili su da je bilo pitanje pravne nesigurnosti da je Apelacioni sud konstantno odbijao da postupi u skladu sa četiri odluke Ustavnog suda i da je u više navrata donosio identične odluke sa novim ili različitim pravnim osnovom.

99. Podnosioci predstavke su tvrdili da su tvrdnje Vlade da bi neki drugi povjerilac vjerovatno zatražio otvaranje stečajnog postupka da X to nije

uradio, bile samo pokušaj da se fokus skrene sa suštinskog pitanja – procesne legitimacije X da to uradi – na pitanje koje nije bilo predmet spora.

(b) Vlada

100. Vlada nije osporavala da je bilo miješanja u pravo podnosilaca predstavke na mirno uživanje njihove imovine. Ipak, tvrdili su da je miješanje bilo u skladu sa zakonom, da je težilo legitimnom cilju, sa kojim je bilo proporcionalno, te da stoga nije bilo povrede člana 1 Protokola br. 1. Konkretno tvrdili su da je Apelacioni sud potvrdio odluku Privrednog suda da otvori stečajni postupak, u skladu sa članom 56 Zakona o stečaju u to vrijeme i relevantnom domaćom praksom (vidjeti stavove 10, 13, 16 i 20 gore), te da se stoga ne može reći da su odluke Apelacionog suda bile proizvoljne ili nezakonite.

101. Vlada je dalje tvrdila da je tužena država obezbijedila da imovinska prava podnosilaca predstavke budu dovoljno zaštićena brojnim pravnim lijekovima. Prvo, sve osporene odluke su donijete u kontradiktornom postupku tokom kojeg su podnosioci predstavke mogli da ospore otvaranje i sprovođenje stečajnog postupka, a koji je tada ispitan od strane Ustavnog suda. Drugo, privredno društvo podnosilac predstavke je podnijelo građansku tužbu; tokom tog postupka bilo bi u mogućnosti da zaštiti svoja imovinska prava i dobije nadoknadu da je moglo da dokaže da je država, tačnije njeni organi, bila odgovorna za otvaranje i vođenje stečajnog postupka.

102. Vlada je takođe tvrdila da su tokom stečajnog postupka utvrđena i priznata potraživanja sedamdeset povjerilaca, u ukupnom iznosu od blizu 20 miliona eura (vidjeti stav 25 gore), i da je u vrijeme otvaranja stečajnog postupka račun privrednog društva podnosioca predstavke bio u blokadi na iznos od blizu 7 miliona eura, što znači da je postojala velika vjerovatnoća da bi neki drugi tužilac tražio otvaranje stečajnog postupka, čak i da X to nije uradio. Dalje je tvrdila da s obzirom da su potraživanja stečajnih povjerilaca bila obezbijeđena svom imovinom koja je prodana tokom stečajnog postupka, podnosioci predstavke nijesu dokazali da im je prodaja prouzrokovala bilo kakve gubitke, s obzirom da je privredno društvo podnosilac predstavke već bilo nesolventno i da bi njegova imovina bila prodana u svakom slučaju kako bi se namirila potraživanja različitih povjerilaca.

2. Ocjena Suda

(a) Relevantni principi

103. Sud ponavlja da je suštinski cilj člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju da zaštiti lica od neopravdanog miješanja države u mirno uživanje njegove ili njene imovine. Ipak, na osnovu člana 1 Konvencije, svaka ugovorna strana „garantuje svakome u [svojoj] nadležnosti prava i slobode zagarantovane Konvencijom“. Ispunjenje ove opšte obaveze može da uključuje pozitivne obaveze prisutne u obezbjeđivanju djelotvornog

ostvarivanja prava zagaranovanih Konvencijom. U kontekstu člana 1 Protokola br. 1, ove pozitivne obaveze mogu zahtijevati od države da preduzme mjere koje su neophodne da zaštiti pravo na imovinu (vidjeti *Broniowski protiv Poljske* [VV], br. 31443/96, stav 143, ECHR 2004-V), čak i u slučajevima koji uključuju parnični postupak između pojedinaca ili privrednih društava (vidjeti *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine*, br. 48553/99, stav 96, ECHR 2002-VII, sa daljim referencama). Ovo znači, konkretno, da su države u obavezi da obezbijede sudske postupke koji nude neophodne procesne garancije i stoga omogućavaju domaćim sudovima i tribunalima da djelotvorno i pravično presuđuju i pravične sporove između privatnih lica (ibid.; vidjeti takođe, *mutatis mutandis*, *Keegan protiv Irske*, 26. maj 1994. godine, stav 49, Serije A br. 290, i *Kroon i drugi protiv Holandije*, 27. oktobar 1994. godine, stav 31, Serije A br. 297-C).

104. Iako član 1 Protokola br. 1 ne sadrži izričite procesne zahtjeve, svi relevantni domaći postupci moraju omogućiti uključenim licima razumnu mogućnost da iznesu svoje zahtjeve pred relevantnim organima u cilju djelotvornog osporavanja mjera miješanja u prava zagaranovana ovom odredbom. Prilikom ispitivanja da li je ovaj uslov ispunjen, mora se izvršiti detaljno ispitivanje primjenjivih procedura (vidjeti, na primjer, *Jokela protiv Finske*, br. 28856/95, stav 45, ECHR 2002-IV; vidjeti takođe, *mutatis mutandis*, *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 24. oktobar 1986. godine, stav 55, Serije A br. 108, i *Hentrich protiv Francuske*, 22. septembar 1994. godine, stav 49, Serije A br. 296-A).

105. Sud ponavlja da odredbe pravosudnog foruma ne uključuju automatski odgovornost države na osnovu člana 1 Protokola br. 1. Ipak, država se mora smatrati odgovornom za gubitke koji su prouzrokovani takvim odlučivanjima ako odluke suda nijesu bile donijete u skladu sa domaćim pravom ili ako su bile pogrešne zbog proizvoljnosti ili očigledne neosnovanosti suprotno članu 1 Protokola br. 1 (vidjeti *Vulakh i drugi protiv Rusije*, br. 33468/03, stav 44, 10. januar 2012. godine, i izvori tamo citirani). Ipak, nadležnost Suda da potvrdi da je domaće pravo pravilno tumačeno i primijenjeno je ograničena i nije njegova funkcija da zauzme mjesto nacionalnih sudova. Umjesto toga, njegova uloga je da obezbijedi da uloge tih sudova nijesu proizvoljne ili na drugi način očigledno nerazumne (vidjeti, na primjer, *Seksimp Group SRL protiv Republike Moldavije*, br. 30085/13, stav 54 *in fine*, 15. maj 2025. godine, i *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugala* [VV], br. 73049/01, stav 83, ECHR 2007-I).

(b) Ocjena Suda

106. Sud primjećuje da su u konkretnom predmetu domaći sudovi otvorili stečajni postupak nad privrednim društvom podnosiocem predstavke na predlog X, što je za rezultat imalo prodaju najvećeg dijela imovine privrednog društva podnosioca predstavke (vidjeti stav 23 *in fine* gore). Nadležnost Suda da potvrdi da domaće pravo nije pravilno tumačeno i primijenjeno je

ograničeno i njegova funkcija nije da zauzme mjesto domaćih sudova. Umjesto toga, njegova uloga je da obezbijedi da odluke domaćih sudova nijesu proizvoljne ili na drugi način očigledno nerazumne (vidjeti *Anheuser-Busch Inc. Protiv Portugala* [VV], br. 73049/01, stav 83, ECHR 2007-I).

107. Sud je već primijetio da je Ustavni sud četiri puta, od 3. novembra 2020. godine do 11. jula 2022. godine, utvrdio da su odluke Apelacionog suda donijete u predmetima u odnosu na podnosioc predstavlke, kojima se potvrđuje otvaranje stečajnog postupka od strane Privrednog suda, bile nedovoljno obrazložene i proizvoljne; da su nalazi Apelacionog suda bili ustavno neprihvatljivi (vidjeti stav 12 gore); da je tumačenje domaćeg prava od strane Apelacionog suda bilo previše formalistično (vidjeti stavove 12 i 21 gore) i da X, na osnovu relevantnog domaćeg prava, nije mogao tražiti otvaranje predmetnog stečajnog postupka. Takođe je utvrdio da Apelacioni sud, time što se nije pridržavao odluka Ustavnog suda, nije postupao u skladu sa Zakonom o Ustavnom sudu (vidjeti stavove 15, 19 i 21 gore).

108. Sud smatra da je predmetni postupak morao da bude sproveden i okončan na takav način da bude jasno da su podnosioci predstavlke zaista imali mogućnost da na djelotvoran način ospore miješanje u njihovu imovinu. Međutim, sama činjenica da se do petog ponovnog ispitivanja predmeta kada je Apelacioni sud konačno postupio u skladu sa odlukom Ustavnog suda, bez obzira na zakonske zahtjeve u tom smislu (vidjeti stav 38 gore), i da je najveći dio imovine privrednog društva podnosioca predstavlke prodat u međuvremenu (vidjeti stav 23 *in fine* gore) je dovoljan dokaz da, pod konkretnim okolnostima predmeta, oni nijesu imali tu mogućnost. Stoga, Sud smatra da podnosioci predstavlke nijesu imali mogućnost da iznesu svoje zahtjeve relevantnim nadležnim organima kako bi na djelotvoran način osporili miješanje u njihova prava zagaranтована članom 1 Protokola br. 1 (vidjeti praksu citiranu u stavu 104 gore; vidjeti, takođe, *mutatis mutandis*, *Selimi i Krasnići protiv Srbije*, br. 20641/20 i 20644/20, stavovi 181-82, 3. jun 2025. godine).

109. Sud dalje primjećuje da se podrazumijeva da je za odgovarajuće sprovođenje pravde potrebno vrijeme. Međutim, Sud je već utvrdio da je postupak u kojem je podnosilac predstavlke osporavao otvaranje stečajnog postupka trajao nerazumno dugo (vidjeti stav 88 gore). Po mišljenju Suda, njegova prekomjerna dužina je takođe imala direktan uticaj na pravo podnosioca predstavlke na mirno uživanje njihove imovine. Sud smatra, imajući na umu okolnosti konkretnog predmeta, da je ovo odlaganje nametnulo prekomjeren pojedinačan teret na podnosioc predstavlke i stoga poremetilo pravičnu ravnotežu koja treba da bude postignuta između prava podnosioca predstavlke na mirno uživanje njihove imovine i uključenih opštih interesa (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Kunić protiv Hrvatske*, br. 22344/02, stav 67, 11. januar 2007. godine).

110. Pod takvim okolnostima, Sud mora da zaključi da država nije ispunila pozitivnu obaveznu na osnovu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju

da uspostavi odgovarajući forum koji bi podnosiocima predstavke omogućio da efikasno ostvare svoja prava (vidjeti, između ostalog, *Theo National Construct S.R.L. protiv Republike Moldavije*, br. 72783/11, stav 80, 11. oktobar 2022. godine, i *Seksimp Group SRL*, gore citirana, stav 59). Slijedi da je bilo povrede člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

111. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi povredu Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Šteta

112. Podnosioci predstavke su potraživali 1.279.089,73 eura kao „ukupno potraživanje“ na ime materijalne štete, što je zakonska kamata na glavno potraživanje Z u odnosu na privredno društvo podnosioca predstavke, i u kom smislu je privredno društvo podnosilac predstavke podnijelo zahtjev za naknadu štete (vidjeti stav 28 gore). Takođe su tražili naknadu na ime nematerijalne štete, čiji iznos su ostavili na procjenu Sudu.

113. Vlada je tvrdila da je nejasno da li su podnosioci predstavke tražili navedeni iznos za svakog podnosioca predstavke ili za oba podnosioca predstavke skupa. U svakom slučaju, osporila je zahtjev kao preuranjen, jer je domaći postupak u vezi istog trenutno u toku (vidjeti stavove 28 i 31).

114. Osim činjenice da je privredno društvo podnosilac predstavke potraživanje ustupilo trećoj strani (vidjeti stav 28 *in fine* gore), Sud smatra da je građanski postupak koji je u toku u odnosu na isti zahtjev i njegovo ispitivanje u svijetlu nalaza iznijetih u ovoj presudi najprikladniji način za pružanje nadoknade oštećenoj strani (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Vulakh i drugi*, gore citirana, stav 54). Na osnovu toga, odbacuje zahtjev podnosioca predstavke na ime materijalne štete.

115. Sud primjećuje da je prethodno odredio nadoknadu nematerijalne štete u predmetima gdje su podnosioci predstavke tražili takvu nadoknadu ali su ostavili na procjenu Sudu da odredi precizan iznos (vidjeti *Nagmetov protiv Rusije* [VV], br. 35589/08, stav 72, 30. mart 2017. godine, i izvori tamo citirani; vidjeti takođe, *Ābele protiv Litvanije*, br. 60429/12 i 72760/12, stavovi 85-86, 5. oktobar 2017. godine).

116. U konkretnom predmetu, Sud je utvrdio dvije povrede člana 6 Konvencije i povredu člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju (vidjeti stavove 63, 88 i 110 gore). Nema razloga da sumnja da su podnosioci predstavke pretrpjeli nematerijalnu štetu zbog ovih povreda (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Narbutas protiv Litvanije*, br. 14139/21, stav 343, 19. decembar 2023. godine). Određujući naknadu na jednakim osnovama, Sud im dosuđuje iznos

od 4.680,00 eura ukupno po ovom osnovu, uvećan za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti.

B. Troškovi i izdaci

117. Podnosioci predstavke su takođe tražili iznos od 9.200,00 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred Sudom.

118. Vlada je osporila zahtjev podnosilaca predstavke kao prekomjeran i neosnovan.

119. Na osnovu prakse Suda, podnosilac predstavke ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u onoj mjeri u kojoj dokaže da su oni stvarno i nužno nastali i da je njihova visina razumna. U konkretnom predmetu, uzimajući u obzir dokumenta koja su mu bila na raspolaganju i gore navedeni kriterijum, Sud smatra razumnim da dosudi iznos od 9.200,00 eura koji pokrivaju troškove po svim osnovama, uvećan za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti podnosiocu predstavke.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 Konvencije u odnosu na pravičnost domaćih postupaka;
3. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 Konvencije u odnosu na dužinu trajanja postupka;
4. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju;
5. *Utvrdjuje*
  - (a) da je tužena država obavezna da plati podnosiocima predstavke ukupno, u roku od tri mjeseca od dana kada ova presuda postane pravosnažna u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, sljedeće iznose:
    - (i) 4.680,00 eura (četiri hiljade šesto osamdeset eura), uvećan za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti, na ime nematerijalne štete;
    - (ii) 9.200,00 eura (devet hiljada dvije stotine eura), uvećan za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti podnosiocima predstavke, na ime troškova i izdataka;
  - (b) da se od isteka gore navedena tri mjeseca, pa do isplate ovih iznosa obračunava kamata na gore navedene iznose po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke tokom zateznog perioda uz dodatak od tri procentna poena.

6. *Odbija* ostatak zahtjeva podnosilaca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i objavljeno u pisanoj formi 27. novembra 2025. godine, u skladu sa Pravilom 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda

Ilse Freiwirth
Registrar

Erik Wennerström
President